ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹುಣಸೂರು
ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆ

೮ನೇ ಮಹಡಿ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ (ಜಲಮಂಡಳಿ)
ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦ ೦೦೯

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹುಣಸೂರು
ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್

ಲೇಖಕರು
ಬಿ. ಶಾಮಸುಂದರ್

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್. ಅನೀಸ್ ಸಿರಾಜ್, ಕ.ಆ.ಸೇ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್
ಲೇಖಕರು : ಬಿ. ಶಾಮಸುಂದರ್

© ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ
೮ನೇ ಮಹಡಿ
ಕಾವೇರಿ ಭವನ (ಜಲಮಂಡಳಿ)
ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦ ೦೦೯
✆ +೯೧–೮೦–೨೨೨೧ ೩೪೭೪
ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: +೯೧–೮೦–೨೨೨೪ ೩೨೯೩

Published by Government of Karnataka

HUNASUR TALUK GAZETTEER

by B. Shamasundar

© Government of Karnataka
Office of the Chief Editor
8th Floor
Cauvery Bhavan (BWSSB)
Bengaluru - 560 009
✆ +91-80-2221 3474
Fax: +91-80-2224 3293

ವರ್ಷ : ೨೦೧೧

ಬೆಲೆ :

ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳು :

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ
೮ನೇ ಮಹಡಿ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ (ಜಲಮಂಡಳಿ ಕಟ್ಟಡ)
ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦ ೦೦೯
ಇಮೇಲ್: kargaz@nic.in
ವೆಬ್‌ಸೈಟ್: www.kar.nic.in/gazetteer

ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿ
ಕೇಂದ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಮಳಿಗೆ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ
ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೀದಿ, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦ ೦೦೧

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,
ಬೋಗಾದಿ ರಸ್ತೆ, ಸರಸ್ವತಿಪುರಂ, ಮೈಸೂರು

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಪಣಜಿ ರಸ್ತೆ, ಧಾರವಾಡ

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ

ಪರಿಶ್ರೀ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
೯, ೪ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ನಾಗಪ್ಪ ಬಡಾವಣೆ, ಶ್ರೀರಾಮಪುರ,
ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦ ೦೨೧, ✆ : ೨೩೧೨ ೮೨೮೬, ೩೨೦೧ ೬೩೯೮
ವೆಬ್‌ಸೈಟ್: www.parishree.com

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ "ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಷಯ ಕೋಶ"ಗಳೆಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದರೆ ಕೌಟಲ್ಯನ 'ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ', ವರಹಾಮಿಹಿರನ 'ಬೃಹದ್ ಸಂಹಿತಾ' ಹಾಗೂ ಅಕ್ಬರನ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಫಸಲ್ ರಚಿಸಿದ 'ಐನ್–ಇ–ಅಕ್ಬರಿ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳು ದೇಶಿಯರು ರೂಢಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ 'ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್'ಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹೊರತರಲು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಸಂಪುಟಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರುಗಳ ಸಂಪಾದನಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ೧೮೬೭ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಎಚ್.ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ೧೮೯೯ರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು.

ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಸರ್ಕಾರ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ೧೮೭೬ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್‌ರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ '*Mysore and Coorg Gazetteer*' ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ನಂತರ ೧೮೭೮ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗ್ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಕೂರ್ಗ್(ಕೊಡಗು) ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ಅವರೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಮುಂದೆ ೧೮೯೮ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್ ಹಿಂದೆ ತಾವೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ '*Mysore and Coorg Gazetteer*' ನ ಮೊದಲೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆನಂತರ ೧೯೨೭–೩೦ರ ನಡುವೆ ರಾವ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಸಿ. ಹಯವದನರಾವ್ 'ಮೈಸೂರು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್' ಅನ್ನು ಐದು ಸಂಪುಟ (ಎಂಟು ಭಾಗ)ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೂ, ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲೇ ಆಯಿತು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ೧೯೧೪ ರಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೈಪಿಡಿ(*District Handbook*) ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಕೈಪಿಡಿ(*Taluk Handbook*)ಗಳನ್ನು ೧೯೧೫–೧೬ ರಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಬುಕ್ ಅನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧೀಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಎನ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಿ.ಎಸ್. ಬಾಲಸುಂದರಮ್ ಐಯ್ಯರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ "ಇದೊಂದು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಬುಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ವಿವಿಧ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ" ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಯೋಜನೆ, ಅಂಕಿ–ಅಂಶ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ, ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ಆಡಳಿತ ಘಟಕದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಾಧನೆಗಳ, ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ(*Micro*)ವಾಗಿ

ದಾಖಲಿಸುವುದು ಈ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಎನ್. ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ತಾಲೂಕು ಕೈಪಿಡಿಗಳು ಕಿರುಗಾತ್ರದ, ಅಂಕಿ–ಅಂಶ ಪ್ರಧಾನ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಾದರೂ, ಆ ದಿನಗಳಿಗೆ ಅದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳೂ ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ (*Pilot Project*) ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯು ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ೨೦ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರುಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದೆ. ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ತರಲಿದೆ. ಆದರೆ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈವರೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಐ.ಬಿ.ಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ ೧೯೭೦–೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ತಾಲೂಕು ದರ್ಶನ' ಸರಮಾಲೆ ಕೂಡ 'ತಾಲೂಕನ್ನು' ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಪುಟ ಮಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರತಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ತನ್ನ ಬಹುದಿನದ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ 'ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್'ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ೨೦೦೫–೦೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತು.

ಅದರಂತೆ ೨೦೦೫–೦೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯು, ಸಂಪಾದಕ ವೃಂದದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಈ ಸಂಪುಟಗಳ ರಚನಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ರಚಿಸಿ ನೀಡಿದ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಹಾಗೂ ಅನ್ವೇಷಕ ವರ್ಗದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳ ಇಂದೀಕರಣ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರಣ ಸಂಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯವು ಇದೀಗ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೦೮–೦೯ರವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಓದುಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮೃದ್ಧ ತಾಲೂಕಾಗಿದೆ. ಈ ತಾಲೂಕು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ, ಹೊಂದಿದ್ದು, ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨೦೦೯–೧೪ರ ನೂತನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ವಯ, ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕು ಪ್ರದೇಶವು ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜನಗೂಡು ಹಾಗೂ ತಿರುಮಕೂಡಲು ತಾಲೂಕುಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ

ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯ–IIರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇರಳ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ಇದು ಗಂಗವಾಡಿ–೯೬೦೦೦ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಪುನ್ನಾಟ, ಗಂಗ, ಚೋಳ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಚಂಗಾಳ್ವ ಹಾಗೂ ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿತು. ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಆಡಳಿತ, ನಡುವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹೈದರ್–ಟಿಪು ಆಳ್ವಿಕೆ, ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಮೀಷನರುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿತು, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಕಮೀಷನರರ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನವು ವಿವಿಧ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ ನದಿಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಹುಣಸೂರು ನಗರ ಇಂದು ಪುರಸಭೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ತಾಲೂಕಿನ ಕಟ್ಟೆ ಮಳಲವಾಡಿ, ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಗದ್ದಿಗೆ, ಗೊಮ್ಮಟಗಿರಿ, ಬೆಲ್ಕುಂದ, ಧರ್ಮಾಪುರ, ಯಮಗುಂಬ, ರತ್ನಪುರಿ, ಹರವೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ ಸಾರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ೧೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕರ್ಷಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಸಕ್ತ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಗಣೇಶ್ ಭಾ.ಆ.ಸೇ. (ನಿವೃತ್ತ) ಇವರು ಮೂಲ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ಜಯರಾಮರಾಜೇ ಅರಸ್ ಭಾ.ಆ.ಸೇ., ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎ. ಜಿಲಾನಿ, ಕ.ಆ.ಸೇ., ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾರ ಮುಖ್ಯಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಾ

ಮಂಜುನಾಥ, ಕ.ಆ.ಸೇ., ಇವರ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ (ಸದಸ್ಯರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ) ಇಲಾಖೆಯು ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಸಂಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಸಂಪುಟಗಳ ಓರೆ–ಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ–ತೀಡಿ ಈ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಅನ್ವೇಷಕ ವರ್ಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

'ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್' ಸಂಪುಟವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ರಚಿಸಿ, ಕೆಲವು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀ ಶಾಮಸುಂದರ, ನಿವೃತ್ತ ಸಂಪಾದಕ, ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಕುವೆಂಪು ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು ಇವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅಭಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕು ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಂದಾಯ ಭೂ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಶ್ರೀನಾಥ್ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಈ ವಿನೂತನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದಿಯಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಸ್. ಅನೀಸ್ ಸಿರಾಜ್,

ಕ.ಆ.ಸೇ.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ ೧ – ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ **೧–೭**

ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಉದಯ(೧) ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ(೨) ಮೇರೆಗಳು(೩) ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೩) ಭೂಸ್ವರೂಪ(೪) ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು(೪) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ(೫) ವಾಯುಗುಣ(೬) ಮಳೆ(೬) ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಸಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ವಿವರ(೭)

ಅಧ್ಯಾಯ ೨ – ಇತಿಹಾಸ **೮–೪೦**

ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ(೮) ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲ(೧೦) ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರು (೧೧) ಚೋಳರು(೧೧) ಹೊಯ್ಸಳರು(೧೨) ಚಂಗಾಳ್ವರು(೧೪) ಚಂಗಾಳ್ವರ ವಂಶಾವಳಿ(೨೭) ಕೊಂಗಾಳ್ವರು(೨೯) ವಿಜಯನಗರದರಸರು (೩೦) ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು(೩೦) ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ(೩೨) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ(೩೩) ಚುನಾವಣೆಗಳು(೩೫) ಮೈಸೂರು ಲೋಕಸಭಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶ(೩೭) ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕಿನ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶ(೩೯)

ಅಧ್ಯಾಯ ೩ – ಜನತೆ **೪೧–೭೧**

ಪೀಠಿಕೆ(೪೧) ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೪೧) ಜನಸಾಂದ್ರತೆ(೪೨) ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬಗಳು(೪೨) ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೪೨) ವಸತಿಹೀನರು(೪೨) ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣ(೪೩) ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೪೩) ಪಟ್ಟಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೪೩) ಅಂಗವಿಕಲರು(೪೩) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ(೪೪) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ(೪೪) ಭಾಷೆಗಳು(೪೪) ಧರ್ಮಗಳು(೪೫) ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ(೪೫) ವೀರಶೈವ ಮಠಗಳು(೪೮) ಜೈನ(೪೮) ಇಸ್ಲಾಂ(೪೯) ಕ್ರೈಸ್ತ(೫೦) ಬೌದ್ಧ(೫೦) ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜಾತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (೫೧) ಅರಸು(೫೧) ಅಗಸ(೫೨) ಈಡಿಗ(೫೨) ಉಪ್ಪಾರ(೫೨) ಒಕ್ಕಲಿಗ(೫೩) ಕಾಡುಕುರುಬ(೫೩) ಕುಂಬಾರ(೫೪) ಕುರುಬ(೫೪) ಕೊಡವ(೫೪) ಕೊರಮ(೫೫) ಕ್ಷೌರಿಕ(೫೫) ಗಾಣಿಗ(೫೫) ಗಿರಿಜನ(೫೫) ಗೂರ್ಖಾ(೫೬) ಗೋಸಾಯಿ(೫೬) ಜಾಡಮಾಲಿ(೫೬) ಜೇನು ಕುರುಬ(೫೭) ಡೋಂಗ್ರಿ(೫೭) ದರ್ಜಿ(೫೭) ನಾಯಕ(೫೮) ಬುಂಡೆಬೆಸ್ತ(೫೯) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ(೫೯) ಮರಾಠಿ(೫೯) ಮಾದಿಗ(೬೦) ಮೇದರು(೬೦) ಮೊದಲಿಯಾರ್(೬೧) ವಡ್ಡ (೬೧) ವೀರಶೈವ(೬೧)

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ(೬೨) ವೈಶ್ಯ(೬೨) ಸಂಕೇತಿ(೬೩) ಸೋಲಿಗ(೬೩) ಹಕ್ಕಿ ಪಿಕ್ಕಿ(೬೪) ಹೊಲೆಯರು(೬೪) ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ(೬೫) ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ(೬೫) ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ(೬೫) ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲಿ(೬೬) ಮನೆ(೬೬) ಆಹಾರ(೬೬) ಉಡುಪು(೬೭) ಹಬ್ಬಗಳು(೬೭) ಯುಗಾದಿ(೬೭) ಗೌರಿ–ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬ(೬೮) ಮಹಾಲಯ ಅಮವಾಸ್ಯೆ(೬೮) ದೀಪಾವಳಿ(೬೮) ಸಂಕ್ರಾಂತಿ(೬೯) ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ(೬೯) ಜಾತ್ರೆಗಳು (೭೦) ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜಾತ್ರೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ(೭೧)

ಅಧ್ಯಾಯ ೪ – ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ೭೨–೮೦

ಭೂಮಿಯ ಬಳಕೆ(೭೨) ಭೂಹಿಡುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಕೃಷಿ ಗಣತಿ(೭೩) ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು(೭೩) ರಾಗಿ(೭೩) ಬತ್ತ(೭೪) ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು(೭೫) ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ(೭೫) ನೀರಾವರಿ(೭೬) ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ(೭೭) ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ(೭೮) ಕುರಿ ಸಾಕಣೆ(೭೯) ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ(೭೯) ಜಾನುವಾರು ಗಣತಿ(೭೯) ಮೀನುಗಾರಿಕೆ(೭೯)

ಅಧ್ಯಾಯ ೫ – ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ೮೧–೯೨

ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿವರ(೮೪) ಕರಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ(೮೫) ವಿದ್ಯುತ್(೮೫) ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲ(೮೬) ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮ(೮೭) ಹೈನು ಉದ್ಯಮ(೮೭) ಹೋಟೆಲು ಉದ್ಯಮ(೮೭) ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು(೮೮) ಉದ್ಯೋಗ(೮೮) ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು(೮೯) ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು (೯೧) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು(೯೧) ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ(೯೧) ಜವಾಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ(೯೧) ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ(೯೨) ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ(೯೨) ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಧನ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು(೯೨)

ಅಧ್ಯಾಯ ೬ – ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ೯೩–೯೮

ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು(೯೪) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು(೯೪) ಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ(೯೫) ವಾರದ ಸಂತೆ(೯೫) ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘ(೯೫) ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಮೆ(೯೫) ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿ(೯೬) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವಿತರಣೆ(೯೭) ಉಗ್ರಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ(೯೭) ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆ(೯೭)

ಅಧ್ಯಾಯ ೭ – ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ೯೯–೧೦೩

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಚಾರ(೧೦೧) ಅಂಚೆ–ತಂತಿ–ದೂರವಾಣಿ(೧೦೨) ಆಕಾಶವಾಣಿ(೧೦೨) ದೂರದರ್ಶನ(೧೦೩)

ಅಧ್ಯಾಯ ೮ – ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತ ೧೦೪–೧೧೫

ಉಪವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ(೧೦೪) ತಹಶೀಲ್ದಾರರು(೧೦೫) ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಕಚೇರಿ(೧೦೬) ಕಂದಾಯ ನಿರೀಕ್ಷಕರು(೧೦೬) ನಾಡಕಚೇರಿ(೧೦೬) ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗರು(೧೦೭) ಗ್ರಾಮಸಹಾಯಕರು(೧೦೭) ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತ(೧೦೭) ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ(೧೦೮) ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ(೧೦೮) ಹುಣಸೂರು ಪುರಸಭೆ(೧೦೮) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳು (೧೦೯) ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೮೩(೧೧೦) ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು(೧೧೦) ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ(೧೧೧) ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ(೧೧೧) ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೯೩) (೧೧೧) ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು(೧೧೨) ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ(೧೧೨) ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ(೧೧೩) ಉಪ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಛೇರಿ(೧೧೩) ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ (೧೧೩) ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ(೧೧೩) ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆ(೧೧೩) ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಉಪವಿಭಾಗೀಯ ಕಚೇರಿ(೧೧೪) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ(೧೧೪) ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ(೧೧೪) ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ(೧೧೪) ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ(೧೧೪) ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ(೧೧೪) ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ(೧೧೪) ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ (ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ)(೧೧೫) ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ(೧೧೫) ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ(೧೧೫) ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ(೧೧೫) ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ನಿಗಮ(೧೧೫)

ಅಧ್ಯಾಯ ೯ – ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ ೧೧೬–೧೨೪

ಸಾಕ್ಷರತೆ(೧೧೮) ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೧೮) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೧೮) ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೦) ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೦) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು(೧೨೧) ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೧) ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು (೧೨೨) ಕ್ರೀಡೆ(೧೨೨) ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳು (೧೨೨) ಮಕ್ಕಳಾಟ(೧೨೨) ಕಬಡ್ಡಿ(೧೨೩) ಬಾಲ್‌ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ (೧೨೩) ಕ್ರೀಡಾಕ್ಲಬ್‌ಗಳು(೧೨೪)

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೦ – ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ೧೨೫–೧೩೨

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ(೧೨೫) ಒಂದನೆಯ ಮಂಗರಸ(೧೨೫) ಎರಡನೆಯ ಮಂಗರಸ(೧೨೫) ಮೂರನೆಯ ಮಂಗರಸ(೧೨೬) ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಂಗರಸ(೧೨೬) ನಂಜುಂಡ ಕವಿ(೧೨೬) ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ(೧೨೬) ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ(೧೨೭) ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು(೧೨೭) ಕೆ.ಎಸ್. ಭಗವಾನ್(೧೨೭) ಸಿ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್(೧೨೮) ಎನ್.ಎನ್. ಚಿಕ್ಕಮಾದು(೧೨೮) ಜಾನಪದ(೧೨೮) ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು(೧೨೯) ಭಾಗೀರಥೀಬಾಯಿ ಕದಂ(೧೩೦) ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ(೧೩೦) ಸುಕನ್ಯಾ ಪ್ರಭಾಕರ್(೧೩೦) ಸಿನಿಮಾರಂಗ(೧೩೧) ಹುಣಸೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ(೧೩೧) ಡಿ. ಕೆಂಪರಾಜ ಅರಸು(೧೩೧) ದ್ವಾರಕೀಶ್(೧೩೧) ಭಾರ್ಗವ(೧೩೧)

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೧ – ೧೩೩–೧೩೭
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು(೧೩೪) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು (೧೩೪) ರೋಗಗಳು(೧೩೪) ಪ್ಲೇಗು(೧೩೫) ಮಲೇರಿಯಾ(೧೩೫) ಕಾಲರಾ(೧೩೫) ಕುಷ್ಠರೋಗ(೧೩೫) ಕ್ಷಯರೋಗ(೧೩೬) ಸಿಡುಬು(೧೩೬) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಧತ್ವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ(೧೩೬) ಡೆಂಗೀಜ್ವರ(೧೩೬) ಮೆದುಳು ಜ್ವರ(೧೩೭) ಏಡ್ಸ್(೧೩೭) ಚಿಕೂನ್‌ಗುನ್ಯಾ(೧೩೭)

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೨ – ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು ೧೩೮–೧೪೪

ತಾಲೂಕಿನ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮ, ಉಪಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳು ೧೪೫–೧೫೧

ಆಯ್ದ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು ೧೫೨–೧೫೩

ಅನುಬಂಧ ೧ ೧೫೪–೧೫೫

ಅನುಬಂಧ ೨ ೧೫೬–೧೮೪

ತಾಲೂಕು ನಕಾಶೆ

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಸಂಶೋಧಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ನಂ. ೫೭, 'ಚಂದನ', ೧ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ ೪ನೇ ಹಂತ, ತೊಣಚಿಕೊಪ್ಪಲು ಬಡಾವಣೆ ಮೈಸೂರು	ಸದಸ್ಯರು
ಡಾ. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹನೂರು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಮೈಸೂರು–೫೭೦೦೬	ಸದಸ್ಯರು
ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಸ್. ರಾಜಪ್ಪ ನಿವೃತ್ತ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಹಾಯಕ ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು	ಸದಸ್ಯರು
ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಬೆಂಗಳೂರು	ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ

ಹೆಸರು	ಹುದ್ದೆ
ಶ್ರೀಮತಿ / ಶ್ರೀ	
ಎಸ್.ಎ. ಜಿಲಾನಿ, ಕ.ಆ.ಸೇ. (೩೧.೬.೨೦೧೦ ರವರೆಗೆ)	ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
ನೀಲಾ ಮಂಜುನಾಥ್, ಕ.ಆ.ಸೇ. (೨೬.೮.೨೦೧೦ರವರೆಗೆ)	ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಎಸ್. ಅನೀಸ್ ಸಿರಾಜ್, ಕ.ಆ.ಸೇ. (೨೬.೮.೨೦೧೦ರಿಂದ)	ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್.ಎ. ಜಗನ್ನಾಥ್	ಹಿರಿಯ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಟಿ.ಜಿ. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ (೨೩.೭.೨೦೦೯ ರವರೆಗೆ)	ಹಿರಿಯ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಎಸ್.ಎನ್. ರಾಜು	ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್. ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ಪ	ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್.ವೈ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ	ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ॥ ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು (೧೭.೧೧.೨೦೦೭ರವರೆಗೆ)	ಸಂಪಾದಕರು
ಎಂ. ನಾಗರತ್ನ (೯.೪.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಸಂಪಾದಕರು
ಪಿ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (೮.೯.೨೦೦೮ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಯು. ಸುಮನ (೨೨.೧೦.೨೦೦೮ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಮಹೇಶ್ ಮುತ್ತಲಗಿರಿ (೨೨.೧.೨೦೦೮ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಬಾ.ಹ. ರಮಾ ಕುಮಾರಿ (೧೬.೦೪.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಗಾಯತ್ರಿ (೧೯.೫.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಬಿ. ಜಾನಕಿ (೧೦.೯.೨೦೦೭ ರಿಂದ)	ಅಧೀಕ್ಷಕರು
ಎನ್.ಎಸ್. ಶಂಕರರಾವ್ (೩೦.೦೭.೨೦೧೦ರವರೆಗೆ)	ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು
ಪಿ. ಸುನೀತಾ (೦೮.೦೪.೨೦೧೦ ರವರೆಗೆ)	ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರು
ಪುಷ್ಪ (೧.೬.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು
ಕೆ.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿ	ದ್ವಿತೀಯದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು
ಸಿ. ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ	ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ
ಎಂ.ಹೆಚ್. ಶಿವನಂದಿನಿ (೦೮.೦೪.೨೦೧೦ ರವರೆಗೆ)	ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ
ಟಿ.ಬಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ	ವಾಹನ ಚಾಲಕರು
ಹೆಚ್. ಚಂದ್ರ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು
ಹೆಚ್.ಎನ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು
ಸಿ. ಸುಗುಣಮ್ಮ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು
ಎಮ್.ಎನ್. ಪದ್ಮ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು